

YAPI DENETİMİ PİYASALAŞTIRAN YASANIN DEĞİŞİKLİĞİNE DE **HAYIRI**

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TBMM'ye sunulan Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine 22 Mart 2011 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

4708 sayılı Yapı Denetimi Yasası'nın ilk çıktığı günden bu yana sorunlu olduğu, “kamusal hizmet anlayışını göz ardı ettiği” Birliğimizce birçok kere ifade edilmiştir. İlk olarak 19 ilde pilot olarak uygulanan yapı denetimi, sistemin yanlışlıkları giderilmeden 2011 yılbaşından itibaren 81 ile yaygınlaştırılmıştır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yasadaki eksikliklerin giderilmesi adına bir çalışma yürütülmekteyken, AKP milletvekilleri yapı denetimine ilişkin değişikliği içeren kanun teklifini TBMM'ye sunmuştur.

4708 sayılı Yasa'nın tüm sorunları ortadayken ve biliniyorken, ne yazık ki teklif edilen değişiklikler de sorunludur.

Bilindiği üzere, 1999 Marmara depremi, merkezi ve yerel idarelerin sorumluluklarını yerine getiremediğini / getiremediğini açıkça ortaya koymuştur.

Siyasi iktidarların popülist yaklaşımları sonucu çıkarılan imar afları, yer seçiminde yapılan hatalar, kaçak yapılaşmayı meşrulaştıran hatta teşvik eden yaklaşımlar ve kaçak katlara para cezası karşılığı ruhsat veren belediyeler, depremin doğurduğu zararlardan sorumlu olmalarına karşın, bugün ne değişmiştir?

Değişen tek şey, kamu gücü kullanan idarelerin yapı denetim görevinin yapı denetim kuruluşlarına havale

edilmesidir. Yapı üretim sürecinin; yer seçiminden planlamaya, yapı tasarımından üretimine, yapı üretiminden kullanım aşamasına kadar kamu otoritelerinin denetiminde işleyen bir süreç olması gerekirken, denetimi ortadan kaldıran bir biçimde süreç birbirinden koparılmıştır.

Bugün ülkemizde, TOKİ, kamu idareleri, ihaleli yapım işleri ve belediyeler ayrı ayrı sürecin içinde yer almaktadırlar. Her birine ayrı ayrı yasalar uygulanmaktadır. Bu durumda, bütünlüklü ve sağlıklı işleyen bir sistemden söz edebilmek olanaklı değildir.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasa, Marmara depreminden hemen sonra yürürlüğe girmiş ve ilk olarak 19 ilde uygulamaya konulmuştur. Bugün ise sanki “başarılı bir uygulamaymış” gibi tüm ülke saatinde uygulanması aşamasına geçmiştir.

Bu Yasa, yürürlüğe girdiğinden bu yana hep tartışılan bir yasa olup, “*can ve mal güvenliğini teminen, imar plânına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak*” biçiminde tariflenen amacı gerçekleştirilmeden uzaktır. Çünkü bir kamusal hizmet olan yapı denetim hizmetinin, “ticari firma niteliğindeki yapı denetim kuruluşları aracılığıyla verilmesini” temel alan bir yaklaşımın başarıya ulaşması olanaklı değildir. Bu nedenle de yaklaşık 10 yıldan bu yana 19 ilde uygulanan sistem başarısızdır, başarılı olması da beklenmemelidir.

Şimdi de Yapı Denetimi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi adı altındaki yasa değişikliği TBMM gündemindedir. Bu kanun teklifinin getirdiği tek değişiklik bütün sistemin yükünü ve cezasını yalnızca ücretli çalışması öngörülen mühendis ve mimarlara yıkmaktır.

Yasa'da denetçi mühendis ve mimarın alacağı ücret, iş akdi, mesleki sorumluluk sigortası ve mesleki bağımsızlığına ilişkin bir ibare dahi bulunmamaktadır. İşverene karşı güvencesiz bırakılan denetçi mühendis ve mimara verilecek ceza ise işverene verilecek cezadan daha ağırdır. Böylece, devletin asli ve sürekli görev alanı olan yapı denetimi alanı, yani kamunun can ve mal güvenliği, yapı denetim şirketleri aracılığıyla güvenceden yoksun, ücretleri piyasa koşullarına terk edilmiş mühendis ve mimarlara verilmiştir.

Kamusal bir hizmeti ticarileştiren, hizmeti ticarileştirirken hem toplumu hem de mühendis ve mimar meslek mensuplarını mağdur eden bir kamu hizmet anlayışının, toplumun can ve mal güvenliğinin sağlanmasında başarılı olamayacağı açıktır.

Gerek TBMM'deki Komisyon gerekse TBMM, konunun asli tarafı olan TMMOB'nin önerilerini değerlendirmeli ve Yapı Denetim Yasası'nı bilimin ve tekniğin ışığında yeniden düzenlemelidir.

Dünya Japonya depremini tartışırken, yüzde 95'i deprem bölgesinde bulunan ülkemizin, mevcut yasa teklifinde öngörülen düzenlemelerle olası depremlere hazır olduğunu ya da hazır olacağını ileri sürmenin kocaman bir yalan olduğunu, yaşanacak olası bir depremle bedelini hep birlikte ödeyerek göreceğiz.

Toplumun ve bizlerin beklentisi, yeni felaketlerin ağır bilançolarına tanıklık etmek değil, bir felaketin en az hasarla nasıl atlatıldığına tanıklık etmektir.

Mehmet SOĞANCI
TMMOB
Yönetim Kurulu Başkanı

MİEM TEMMUZ AYI KURS PROGRAMI

<i>Kurs Adı</i>	<i>Kurs Tarihi</i>	<i>Verildiği Şube</i>
Araç Projelendirme	11-14 Temmuz 2011	İzmir Şube
Asansör	18-20 Temmuz 2011	İstanbul Şube
Asanasör Avan	11-12 Temmuz 2011	İstanbul Şube
Doğalgaz İç Tesisat	18-21 Temmuz 2011	Ankara Şube
Doğalgaz İç Tesisat	21-24 Temmuz 2011	Kocaeli Şube
Klima Tesisatı	13-17 Temmuz 2011	Adana Şube
Klima Tesisatı	18-22 Temmuz 2011	Ankara Şube
LPG Dolum Tesisleri ve Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür	18-20 Temmuz 2011	Ankara Şube
LPG Dolum Tesisleri ve Otogaz İstasyonları Sorumlu Müdür	26-28 Temmuz 2011	Ankara Şube
Stratejik Planlama	14-17 Temmuz 2011	İstanbul Şube
Stratejik Planlama	26-29 Temmuz 2011	Kocaeli Şube
Şantiye Şefliği	08-10 Temmuz 2011	Kocaeli Şube
Şantiye Şefliği	13-15 Temmuz 2011	İstanbul Şube
Şantiye Şefliği	27-29 Temmuz 2011	Kayseri Şube
Yangın Tesisatı	08-10 Temmuz 2011	İzmir Şube
Yangın Tesisatı	14-16 Temmuz 2011	Gaziantep Şb.
Yangın Tesisatı	14-16 Temmuz 2011	İstanbul Şube
Yangın Tesisatı	22-24 Temmuz 2011	Denizli Şube

MMO BASIN AÇIKLAMALARI

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI 1 MAYIS'TA ALANLARDA

TMMOB Makina Mühendisleri Odası, sömürü ve baskılara karşı direncin ve emeğin bayramı olan 1 Mayıs'ta alanlarda olacaktır.

Ülkemizde neoliberal dönüşümü başlatan 24 Ocak 1980 ekonomi kararları sonrasında uygulanan serbestleştirme politikaları, bugünkü iktidarla doruğa ulaşmıştır. 2003'ten itibaren çalışma yaşamında yapılan değişiklikler, 12 Eylül'ün ekonomik ve sosyal politika ajandasından devralınan miras doğrultusundadır. Bu politikaların emperyalizme bağımlılık ve "yapısal uyum programları" uyarınca uygulandığı da açıktır.

Gerçekleştirilen idari, ekonomik, sosyal, siyasi dönüşümlerle piyasacı yeni bir devlet yapısı egemen olmuş, altyapıda tüm ekonomik toplumsal ilişkiler piyasaya devredilerek ticarileştirilmiş, çalışma yaşamında kuralızsızlık geliştirilmiş, esnek ve güvencesiz çalışma yasallaştırılmıştır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu, 2821 sayılı Sendikalar Kanununda vb. yapılan kritik değişikliklerin tümü emekçilerin aleyhinedir.

Neoliberal döneme damgasını vuran ve bizim gibi ülkelere dayatılan uluslararası iş bölümü gereğince, fason üretim ve taşeronlaştırmaya dayalı dışa bağımlı ekonominin iş gücü büyük oranda kayıt dışına itilmiştir. Böylece büyüme ile sanayileşme ve kalkınma; büyüme ve verimlilik ile istihdam, gelir dağılımı vb. arasındaki bağlar tamamen kopmuş durumdadır. Örneğin 2003-2010 dönemi ortalama yıllık büyüme hızı yüzde 4,6 iken istihdamdaki

"artış" binde 2'dir. Aynı şekilde sanayide son 12 yılda emek verimliliği artışı yüzde 70 gibi hayli yüksek bir oranda artmış, ancak reel ücretlerde yüzde 12,5 oranında düşüş gerçekleşmiştir. Yaratılan katma değer dağılımında ücretlerin payı azalmakta, kârlar ve faiz ödemelerinin payı ise artmaktadır.

73 milyon nüfusun bugün ancak 22,5 milyonu çalışabilmekte, bunun 10 milyonu ise kayıt dışı, güvencesiz koşullarda ve düşük ücretlerle çalışmaktadır. 14 milyon çalışanın yalnızca 3,5 milyonu sendikalıdır. Çalışanlar sendikal haklarını, toplu sözleşme ve grev haklarını kullanamadıkları, pazarlık güçleri olmadığı için gelir dengesini görece olarak dahi düzeltebilecek durumda değildir. Gerçek işsizlik ise yüzde 20 civarındadır ve genç nüfus ile kadın iş gücü istihdamı giderek gerilemektedir.

"Ulusal İstihdam Stratejisi"nde benimsenen yaklaşımlar uyarınca da esnek, güvencesiz çalışma biçimleri daha fazla yaygınlaştırılacak, geçici-kıralık işçilik uygulamasına geçilecek, özel istihdam büroları yaygınlaştırılacak, kıdem tazminatları budanacak, "bölgesel asgari ücret" uygulamasıyla asgari ücret düşürülecek, 25 yaş altı yeni genç işçiler güvencesiz ucuz emek sömürüne tabi tutulacaktır.

Bu koşullarda kutlayacağımız 1 Mayıs, bu gerçeklerin, vahşi sömürü düzeninin yarattığı yıkımlara karşı emeğin haklarının ve başkaldırısının kürsüsü olacaktır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası işçilerin, tüm emeğiyle geçinenlerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününü kutlamaktadır. Odamız Taksim'de ve Türkiye'deki bütün 1 Mayıs alanlarında yerini alacak, aşağıdaki düzenlemelerin ivedi olarak yapılması gerektiğini her zaman vurgulayacaktır.

İş Yasası, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Yasası, Sendikalar Yasası, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası, Memurun Muhakemat-ı Yasası, Devlet Memurları Yasası vb. ile İşçi Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı taslağı, kısaca çalışanların sağlığı, güvenliği ve çalışma yaşamıyla ilgili yasa ve yönetmelikler kaldırılmalı; mevzuat insan ve emek odaklı olarak düzenlenmeli, "Ulusal İstihdam Stratejisi" geri çekilmelidir.

Çalışma yaşamıyla ilgili bütün uluslararası sözleşmeler onaylanmalı, aykırı bütün düzenlemeler iptal edilmelidir.

Kapitalizmin emeği baskı altına alan stratejilerine karşı istihdam bir hak olarak tanınmalı, geliştirilmeli ve çalışma koşulları iyileştirilmelidir.

Bütün serbestleştirme ve özelleştirmeler durdurulmalı, özelleştirilen tüm hizmetler kamuya devredilmeli; kamudan özel sektöre kaynak aktarımına son verilmelidir.

Esnek istihdam, taşeronlaştırma, sözleşmeli çalışma ve Özel İstihdam Büroları yasaklanmalıdır.

İş güvencesi tüm ücretli çalışanları kapsayacak tarzda genişletilmelidir. Tüm çalışanlar sigortalı yapılmaz.

Grevli toplu sözleşmeli sendikalaşma hakkı bütün çalışanlara yeniden tanınmalı; kamuda ve özel sektörde hak grevi, dayanışma grevi ve genel grev yasal güvenceye alınmalı, lokavt yasaklanmalıdır. Sendikalaşma özendirilmelidir.

Sosyal güvenlik sistemi sosyal tarafların katılımıyla ve çalışanların denetleyebildiği özerk bir yapıya kavuşturulmalı, hizmet kalitesi yükseltilmeli,

bütün ücretli çalışanları kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı; kayıt dışı işçi çalıştırma yasaklanmalıdır.

Emekçilerin mücadelelerinin ve sosyal devlet anlayışının bir ürünü olan sosyal güvenlik kurumlarının korunması, bu kurumlara katılımın yaygınlaştırılması, verilen hizmetlerin kalitesinin ve kapsamının artırılması sağlanmalıdır.

Yaşamını emeğiyle sağlayan her yurttaşın, çocukların, kadınların, yaşlıların, güçsüzlerin, güvenli bir geleceğe kavuşturulmaları, eğitim, sağlık, uygun koşullarda konut gibi sosyal hizmetlerden yararlanmaları kamunun yükümlülüğü olmalıdır.

Prim yükümlülüklerini aksatan işverenlere ağır yaptırımlar uygulanmalıdır.

İşsizlik sigortası fonu, yalnızca işsizlik sorununun muhatabı emekçiler için kullanılmalı, hükümet ve sermayenin amaç dışı kullanım yolları kapatılmalıdır.

Aynı iş yerinde farklı kanunlara tabi olarak, farklı statülerde çalıştırılmanın önüne geçilmelidir.

Meslek ve iş yeri sendikacılığı reddedilmeli, iş kolu sendikacılığı esas alınmalıdır.

Haftalık çalışma süresi azami 35 saat olmalıdır.

Asgari ücret vergi dışı bırakılmalı, insanca bir yaşam düzeyine yükseltilmelidir.

Kadın ve çocuk emeği sömürüsü yasaklanmalıdır.

Kamu çalışanlarının haklarını kısıtlamayı, sendikaları dernek statüsüne dönüştürmeyi öngören her türlü yasa düzenlemesinden vazgeçilmeli, iş güvenceli istihdamı esas alan düzenlemeler yapılmalı; kadro bekleyen üniversite mezunlarının atamaları yapılmalı; grevli-toplu sözleşmeli sendika hakkı güvence altına alınmalıdır.

Kamuda atama ve terfiler objektif kriterlere dayandırılmalı, çalışanlarla ilgili bütün kararlarda sendikalar müdahil olmalıdır. Sendikal çalışmalar dolayısıyla verilen disiplin cezaları ve sürgünler tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmalı, idari yargı kararlarına uyulmalıdır.

Emeklilerin sosyal hakları ve ücretleri insanca bir yaşam düzeyine çıkarılmalı, örgütlenme ve hak arama kanallarının önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Yaşasın Emeğin Birlik, Mücadele ve Dayanışma Günü 1 Mayıs!

Ali Ekber ÇAKAR

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı (28 Nisan 2011)**

ŞUBEMİZİN BASIN AÇIKLAMALARI

YENİ İŞ GÜVENLİĞİ HAZIRLANMALI

Değerli Meslekdaşlarımız,

Cumhuriyet döneminde ilk iş yasası 1930 yılında çıkarılmıştır. Daha sonraları konuyla ilgili değişik tarihlerde defalarca iş yasaları, buna bağlı tüzük ve yönetmelikler çıkarılmasına rağmen 70

yıldır bu konuyla ilgili bir sistem her neden ise bir türlü rayına oturtulamamıştır. Oysa adı üzerinde, iş yasası olan bu yasaya bağlı tüzük ve yönetmelikler direk çalışanları, dolayısıyla insanlığı ilgilendiren bir yasadır.

Ne hazindir ki insanlığı ilgilendiren bu sistemin, sürekli bazı kişilerin kendi çıkarlarını ön plana alarak oluşturması, yasaya bağlı tüzük ve yönetmeliklerin sürekli iptal edilmesi ve konunun sürekli ortada bırakılmasına neden olmaktadır. İş kazasıymış, insan sağlığıymış kimsenin umurunda değildir. En acı tarafı ise, bu durumun oluşmasına en büyük etkiyi siyasi iktidarların çanak tutarak, destek vermesi, göz yummasıdır. 2009 yılının iş güvenliği ile ilgili yetkili birimlerinin yayınladığı verilere baktığımızda, iş kazası sonucu ölüm oranı 10/100 000 ile Avrupa da ilk sırayı almaktayız. Dünya sıralamalarında da en ön sıralarda yer alıyoruz. 2009 yılında ülkemizde 64316 adet iş kazası meydana gelmiştir. Bu kazalar ve meslek hastalıkları sonucu ise 1171 kişi ölmüştür. Böyle bir manzara ülkemizde yaşanmasına rağmen hükümetlerin hala İş Sağlığı ve Güvenliği (ISG) ile ilgili bir sistem kurulamaması ve çıkar gözetilmesi, çok üzüntü vericidir.

Biz mühendisler, çalışanların sağlıklı ve güvenli bir ortamda, çalışma koşullarının yaratılmasına hazırız. Bunun için gerekli olan bilgi birikimine ve yeteneğe de sahibiz.

Bizim beklentimiz; İş Sağlığı ve Güvenliği konusunda yıllardan beri kongreler düzenleyen, eğitimler veren, gerekli periyodik kontrolleri yapan, teknik ölçüm ve yayın faaliyetlerinde bulunan TMMOB Makina Mühendisleri Odası (MMO) ile diğer oda ve sivil toplum kurumlarının görüşleri de alınarak, yansız, tarafsız ve çıkar gözetilmeden, belirli bir kesimi değil, bütün çalışanları kapsayan yeni bir İş Sağlığı ve Güvenliği (ISG) yönetmeliği hazırlanarak yürürlüğe konulmasıdır. Bilim ve eğitime saygı göstererek, ISG uzmanlarını gerçek yerine oturtarak çıkarılacak yeni bir İş Güvenliği Kanunu ile insan ölümlerinin, yaralanmalarının ve sakat kalmalarının önüne geçilmesi sağlanacaktır.

Nergis UYGUN BAŞ

**TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Eskişehir Şube Sekreteri**

VI. ULUSAL UÇAK, HAVACILIK VE UZAY MÜHENDİSLİĞİ KURULTAYI'NI GERÇEKLEŞTİRİYORUZ

TMMOB Makina Mühendisleri Odası üretim ve kalitenin artırılması, ülke sanayinin ulusal çıkarlara uygun yönde gerçekleşmesini amaçlayarak, kurulduğu günden beri çalışmalarını sürdürmektedir. Odamızın ülke ve toplum yararları doğrultusunda, mesleğin gelişmesini sağlamak üzere gerekli inceleme ve araştırmalar yaparak önerileri saptamak, kamuoyunu ve halkı bilgilendirmek, konuyla ilgili kesimlere ipuçları sunmak amacıyla düzenlediği etkinliklerden birisi de Ulusal Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultayıdır.

2001 yılından beri gerçekleştirdiğimiz Ulusal Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendisliği Kurultaylarının altıncısını 6-7 Mayıs 2011 tarihlerinde Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsü, Salon Anadolu'da gerçekleştireceğiz.

Kurultayda; uçak, havacılık ve uzay sanayindeki kurumların özgün projelerinin sunulmasının sağlanması, bu projelerin gerçekleşmesi için gerekli sanayi yatırımlarının yönlendirilmesi, üniversite – sanayi işbirliğinde yürütülen projelerin artırılması, havayolu taşımacılığının artması ile beraber ortaya çıkan bakım, onarım ve revizyon ihtiyaçlarının yurt içinde karşılanabilme seviyesi ile uçak, havacılık ve uzay mühendislerinin eğitim ve istihdam durumları konularının tartışılması ve öneriler oluşturulması amaçlanmıştır.

İki gün sürecek etkinliğimizde; “Havacılık Sektöründeki Teknoloji Yatırımları ve Özgün Ürün Çalışmalarındaki Mevcut Durum”, “Uçak, Havacılık ve Uzay Mühendislerinin İstihdam Durumu ve Geleceğe Yönelik Değerlendirmeler”, “Uçak,

Havacılık ve Uzay Mühendisliği Eğitimlerinin Havacılık Sektörünün İhtiyaçları Çerçevesinde Değerlendirilmesi”, “Ülkemizde Havacılık Güvenliği ve Kaza Kırım İncelemeleri” konuları ele alınarak tartışılacaktır. “ Havacılıkta Kullanılan Tahribatsız Kontrol Yöntemleri” konusunda gerçekleştireceğimiz bir atölye çalışmasında katılımcılar uygulama yapma fırsatını bulacaklardır. Sektörün önde gelen temsilcileriyle değerli akademisyenlerimizin katılımı ile “Uçak Havacılık ve Uzay Mühendisleri Geleceğini Tartışıyor ” konulu bir panel, panelin hemen ardından katılımcılarımızın görüşlerini, etkinliğimizde eksik kalan konularla ilgili soruları ve katkıları almak üzere bir forum gerçekleştireceğiz.

Konu ile ilgili kurum ve kişilerin katılımlarını bekliyoruz.

Nergis UYGUN BAŞ
Makina Mühendisleri Odası
Eskişehir Şube Sekreter

ÖYKÜ

2. BÖLÜM

1925- 1950 yılları arasında Türkiye'yi ziyaret eden havacılıkla ilgili Amerikalıların, resmi görevlerinin dışında ziyaret ettikleri iki önemli kurum ve tesis vardır. Birincisi Türk Hava Kurumu ve Uçak Fabrikası, İkincisi ise Nuri DEMİRAĞ Uçak Fabrikası ve Gök Okulu. Uzmanlar fabrikayı gezerlerken yapılan illeri ve gelişmeleri sürekli takip ederler ve medyaya güzel demeçler vererek ülkeden ayrılırlar.⁴ Bu tür olaylar bugün de var olan hareket tarzlarıdır.

Arşivin tozlu raflarında önem verip konunun ayrıntılarını araştırırken hiç ummadığım bilgi ve belgelere ulaştım. Bilgiler birbirini destekledi ve senaryosu yıllar önce yazılan korkunç plan ortaya çıktı.

Fabrikanın önde gelen mühendisleri yüksek ücretlerle ve hepsi bir ay gibi kısa bir zaman periyodu içerisinde Polonya'ya dönüyoruz diye fabrikadan ayrıldılar.

- Polonyalılar ayrıldıktan sonra yöneticiler Türk Mühendislerine güvenmemeye başladı.
- ABD'nin Marshall yardımları Türk Havacılık sanayisinin üzerine kara bulut gibi çöktü.
- ABD hibe olarak çok sayıda uçak vererek, fabrikada üretimin iyice durmasına nende oldu.
- Yeni uçakları gören pilotlarımız üretilen uçaklara güvenmemeye başladı.

UÇAK FABRİKALARI NASIL KAPATILDI?

M. Bahattin ADIGÜZEL
Pilot THK Tanıtım Müdürü

- Binbir güçlükle kurulan fabrikalara verilen siparişler dönemin iktidarı tarafından kesildi.
- Sipariş kesilince üretim durdu.
- Sürekli gideri olan 850'den fazla mühendis ve işçinin çalıştığı fabrikaların da kapanmaktan ve kapatılmaktan başka çaresi kalmadı.
- Kısır görüşün, uzun vadeli stratejini ne olduğunu bilmeyen ve anlamayan bürokrat, asker ve politikacıların kurbanı oldu.

Bu kararların alınmasında yabancı ülkelerin baskı ve yönlendirmelerinin çok büyük payı vardır. Suç; bu fabrikaların kapatılması için çaba sarf eden yabancıların değil, onların isteklerine, geleceği düşünmeden boyunca eğen herkesindir.

Buna; “Türkiye'nin, havacılık sektöründeki en az 100 yıllık kaybı” diyebiliriz.

Her şeye rağmen içimizdeki ateşin söndüğünü söylemek mümkün değil.

1970'li yılların başında Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın başlattığı “Kendi uçağını kendin yap” kampanyası fikri ortaya atıldı. Ancak belli bir çevrenin dışında yine de fazla ilgi görmemişti o dönemde. Kıbrıs Barış Harekatı sonrası Türkiye'ye konan ambargo nedeniyle bu fikir savunma sanayi ve havacılık sanayimizde aniden alevlendi ve sonuçta bugün itibarıyla azımsanmayacak ölçülerde ilerlemeler kaydetti.

Bugün F-16 projesi kapsamında kendini bulan TUSAŞ, TEI ve TAI kuruldu. Hatta ASELSAN, HAVELSAN, ROKETSAN gibi bir çok kuruluş da anılan tarihlerden sonra kurulan ve geleceğine umutla bakılan ve bakılması gereken kuruluşlar arasındadır.

Havacılık sanayinde Ankara, Eskişehir ve Kayseri'deki Hava Kuvvetlerine bağlı İkmal Bakım Merkezleri, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı olarak özellikle helikopter montaj sanayii alanın da Ankara'da faaliyet gösteren 5'nci Ana Bakım Merkezi Komutanlığı başta olmak üzere birçok özel ve kamu sektöründeki gelişmeler 2000'li yıllara umutla bakabilecek bir geleceğin habercileridir.

Ancak bu sektörümüzde de acilen sivil-asker işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Devlet-Özel sektör ve asker arasında işbirliği sorunları geciktirilmeden giderilmelidir. Hükümetlerin ve politikacıların özellikle yerli sanayiye desteklemeleri için bu kurum ve kuruluşları yakın takibe almaları, faaliyetlerinden haberdar olmaları, ulusal çıkarları koruyacak kararları zamanında almaları gerekmektedir.

Yakın tarihimizde yaşanan aynı hatalara tekrar düşünülmemesi için yöneticilerin bu sözlere kulak kabartmaları gerektiğine inanıyorum. Her şeye politik görüş malzemesi olarak bakılmamalıdır. Bilime politika sokulmamalıdır. Politika yapmak isteyen bilim adamları var ise bilim ile politika arasında tercih yapmaları gerekmektedir. Hem bilimsel hem de siyasi titri olan cevherlerimizin düşünceleri ülke menfaatleri kapsamında birleştirilerek sanayiye işlerlik kazandırılmalıdır.

Havacılık sanayisi en hızlı gelişen ve diğer sanayi dalları arasında kuralları en katı olan bir sektör konumuna geldi.

Dünyada ve özellikle Avrupa'da kurulan sivil havacılık otoriteleri bir dizi önlemler almaya, emniyet için yeni kurallar koymaya ve bu kurallara uymayanlara ağır yaptırımlar uygulamaya başladılar.

1920-1944 yılları arasında Madrid, Paris, Roma, Varşova gibi havacılık kurallarını içeren bir dizi konferanslar düzenlenmiş ve uluslar arası anlaşmalar yapılmış olmasına rağmen havacılık dalında en kapsamlı sözleşme 1944 'de imzalanan Chicago sözleşmesidir.

Türkiye, 1944 Chicago Antlaşması ile kurulan Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'nın (ICAO)

kuruluşunu onaylamıştır. Ancak sözleşmeyi imzalarak teşkilata tam üye olduğumuzu ilan etmek marifet değil. Önemli olan üretimden işletmeye varıncaya kadar havacılık camiası içinde faaliyet gösterecek firmaların, ICAO standartlarında üretim ve işletme yapacak seviyeye gelmeleri için gayret sarfetmeleridir.

20'nci yüzyılın son çeyreğinde özellikle gelişmiş ülkeler ICAO standartlarının üzerine çıkarak bir dizi yeni önlemler almaktadır.

ABD kendi hava sahasında geçerli olmak üzere Federation Aviation Authority (FAA), Avrupa Birliği de Joint Aviation Authority (JAA) adıyla anılan sivil havacılık otoritelerini kurdular. Böylece 20'nci yüzyılın ikinci yarısından sonra yeni bir döneme girildi ve yüzyılın sonunda gerek işletmede gerekse üretimlerde yasakların yerini üretim standartları almaya başladı.

Belirlenen standartları taşımayan hava araçları Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri hava sahalarına giremeyecek, hizmetlerinden yararlanamayacak duruma getirilmiştir. Sonuç olarak havacılık alanında faaliyet gösteren firmalar ya belirlenen üretim- işletim standartlarına erişecek, ya da batılı ülkelerin teknolojilerini benimseyip onlara bağımlı ülkeler ve işletmeler haline gelecekler.

İlk uçuşu gerçekleştirecek havacılık tarihine ilk imzayı atan bir Türk olmasına rağmen, havacılık tarihindeki Lagari Hasan ve Hezarfen Ahmet Çelebi'lerle yapılan güzel başlangıç, devlet idaricileri tarafından desteklenmedi. Destek, sürekli olduğu takdirde önemlidir. Aksi takdirde, yeni teknolojilere uyum sağlamak için daha çok emek ve daha çok sermaye harcanmaktadır.

devam edecek

4.Nuri Demirağ Kimdir, Ziya Şakir, 1947

5.Türkiye Uçak Sanayi (TUSAS), Turkish Engine Industry (TEI) ve Turkish Aerospace Industry (TAI)

bizden biri

TAMER KAHYAOĞLU

1965 yılında Trabzon, Beşikdüzü doğumluyum.

İlk, Orta ve Lise tahsilimi Trabzon'da tamamladım. 1982 yılında girdiğim İstanbul Teknik Üniversitesi Uçak Mühendisliği Bölümü'nden 1986 yılında mezun oldum.

Aynı yıl 1.Hava İkmal Bakım Merkezinde F4 Atölye Şefi olarak çalışmaya başladım. 1987-1988 yılları arasında F5 Silah-Kanopi Atölye Şefi görevinde yedek subay-mühendis olarak askerlik görevimi tamamladım.

Askerlik görevimin tamamlanmasını takiben Arçelik bünyesindeki Kompresör İşletmesinde 1 Aralık 1988 yılında Kalite Mühendisi olarak çalışmaya başladım. Arçelik Kompresör İşletmesi'nde sırasıyla Mamul Mühendisliği Şefi, Kalite Kontrol Şefi, Kalite Güvence Yöneticisi ve Üretim Planlama Yöneticisi olarak çalıştım. 2007 yılından itibaren Üretim Yöneticisi oldum ve bu göreve halen devam etmekteyim.

Arçelik şirketindeki çalışma hayatım süresince şirketteki ISO 9000-Kalite Yönetim Sistemi, ISO14000-Çevre Yönetim Sistemlerinin hayata geçirilmesi ve EFQM Toplam Kalite çalışmalarında aktif olarak görev aldım. JIPM Toplam Verimli Bakım (TPM) çalışmaları, 6 Sigma çalışma sistematığının işletme genelinde yaygınlaştırılması, üretim ve verimlilik artışı kapsamında birçok proje yürüttüm. Kalite ve Çevre Yönetim Sistemleri İç Tetkikçi ve 6 Sigma Karakuşak belgelerine sahip olup bir dönem Kalder Yönetim Kurulu Üyeliği ve MMO Kalite Komisyonu Başkanlığında bulundum. Evli ve 2 erkek çocuk babasıyım.

Yeni mühendislere tavsiyelerim;

● Üniversite öğrenimiz süresince iyi bir temel edinin ama mezuniyet sonrası bu bilgilerle yetinmeyin. Kendinizi daima geliştirin, sürekli araştırın, mesleğinizle ilgili yeni yayınları takip edin, en son gelişmelerden haberdar olun.

● Çalıştığınız konu ile ilgili kendinizi yetiştirin. Konulara yüzeysel yaklaşmayın. Konunun uzmanı olun ve bu konulardaki yayınları ve yeni gelişmeleri daima takip edin.

● Hangi işi yaparsanız yapın o işi en iyi yapmaya çaba gösterin.

● Sabırlı olun. İşe girer girmez ücret ve terfi konusuna odaklanmayın. İşinizi en iyi yapmaya odaklanın. İşinizi en iyi yaptığınızda zaten hak ettiğinizi alacağınızı unutmayın. Basamakları ne zaman tırmanacağım hırslında olmayın ama kendinize hedef koyun, bu hedeflerin peşinden gidin.

● Şirketinize sahip çıkın. Şirketin bir parçası olduğunuzu unutmayın. Aidiyet duygunuzu yüksek tutun.

● Hata yapmaktan çekinmeyin ama aynı hatayı iki kere yapmayın.

● İşinizde hırslı ve aktif olun.

● İletişiminiz kuvvetli olsun.

● Verilen işi, proje vb. istenen kriterlerde ve daima zamanında tamamlayın. Zamanınızı iyi planlayın. En kötü planın bile plansızlıktan iyi olduğunu unutmayın.

● İş hayatının yoğun temposu arasında kendinize ve ailenize vakit ayırmayı ihmal etmeyin. Unutmayın ki iş yaşamında peşinde koştuğumuz başarının en büyük sırrı bireysel yaşamımızdaki başarı, mutluluk, huzur ve sağlıktan geçer.

Sanat

Rahmi EMEÇ

Haziran: Yaprak dökümü...

İki araç, bizi yolculuklara çıkarır. Bunlardan birisi takvim yapraklarıdır. Dönüp dolaşip aynı acıları veya sevinçleri anımsatır bize. Bir özel günün yaşamışlıklarına döner, hayalimizde kalan izdüşümlerini yaşatır yeniden... Diğeri haritalardır, bir yerden bir başka yere yapılacak o hepimizin bildiği yolculuklarda olduğu kadar, düş yolculuklarında da yol arkadaşımız olur.

Resmi günler kadar, dini ve sivil kalmış bazı günler de takvim yapraklarına dağılmıştır. Hepsinin bizde uyandırdıkları farklı farklıdır.

Şubat, kara ikliminde alabildiğine bir beyaz kar örtüsünü anımsatırken, Mayıs hemen her yerde yemyesildir. Eylül, hep yapraklarını döker. Ya Haziran... Şair Hasan Hüseyin'in dediğince 'ölmesi zor' bir aydır... Tam da onun söylemesiyle, "Haziran'da ölmek zor" dur...

Edebiyatımızın bir bakıma "yaprak dökümü"dür Haziran... Önce Nâzım HİKMET, 3 Haziran 1963'de, daha sonra mahpushane arkadaşı Orhan KEMAL 2 Haziran 1970'te ve yine Ahmed ARİF 2 Haziran 1991'de aramızdan ayrılırken, Haziran'ın içine bir "yaprak dökümü" bırakır...

Üçünün bu "Haziran yazgısı" dışında, dünyaya bakışlarındaki ortaklık hemen dikkati çeken özelliğidir. Üçü de, yaşadığı dönemin "muhalif kimliğiyle" çıkar karşımıza. "Yabancı rejimler lehinde..." diye başlayan suçlamalar, Nâzım HİKMET ile Orhan KEMAL'i Bursa Cezaevi'nde buluşturur.

Tam 3.5 yıllık mahpushane arkadaşlığı sırasında, edebiyata şiir ile başlayan Orhan KEMAL'in, Nâzım'ın "önerisiyle" romana yöneldiğini görürüz. Nâzım, o zor koşullarda şiir yazmayı sürdürür. Orhan KEMAL de, sonraki yıllarda, edebiyatımızın önemli eserleri olan Arkadaş Isıkları, Gurbet Kuşları,

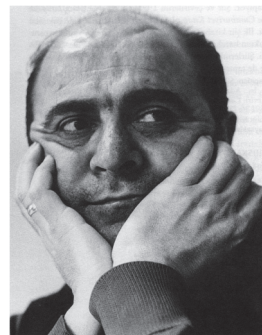
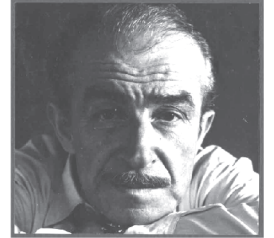
Yalancı Dünya ve Hanım'ın Çiftliği gibi pek çok eserini okurla buluşturur. Ahmed ARİF de, o bir dönemin meşhur ceza maddeleri 141 ve 142'nin hışmına uğrayıp mahpushaneyi solur. Başyapıtı "Hasretinden Prangalar Eskittim"le bir bakıma, akşamın erken indiği "içerideki dünyayı" öfkeli bir duruşla dışarıdaki dünyanın içine taşır. Muhalif olanın özgürlüğü, içerinin havasız ortamına sürgüne gönderilse de, onların ürettikleri, edebiyatımızın başyapıtları olarak, dışarıdaki dünyanın canlılığına karıştır.

Nâzım HİKMET, "Hem bir tek elmadan, hem süpürülen topraktan, hem zindandan dönen insan ruhundan, hem kitlelerin daha güzel günler için savaşından, hem bir tek insanın sevda kederlerinden bahseden şiirler yazmak istiyorum, hem ölüm korkusundan, hem ölümden korkmamaktan bahseden şiirler yazmak istiyorum" der ve

böyle yazar...

Orhan KEMAL, eserlerinde kendi hayatını, Çukurova'daki işçi ve ırgatların, İstanbul'daki yoksulların hayatını aktardı.

Ahmed ARİF de, şiirlerinde hep ezilen insandan yana oldu ve ezilenlerin kardeşliğine vurgu yaptı.

Edebiyatımızın üç çınarı; Nâzım HİKMET, Orhan KEMAL ve Ahmed ARİF'in "muhalif kimlikte" buluşan siyasal duruşları, bunun gerektirdiği "yazınsal duruşu" da beraberinde getirmiştir:

ezilenden sömürülenden, horlanandan yana olmak!
Bu üç çınarın ölümü, Haziran'ı "yaprak dökümüne" dönüştürmüştür...

Bizim Köşe

EVLİLİK

Üyelerimiz :

- İbrahim BOZKURT 07.05.2011 tarihinde üyemiz HALE TURAN ile,
- Fatih GÜLER 07.05.2011 tarihinde Nilgün ERSEÇEN ile,
- Emrah YILMAZTÜRK 14.05.2011 tarihinde Sevcan AKAR ile,
- Şubemiz Teknik Görevlisi Erman ERDEN 21.05.2011 tarihinde Emine ARI ile,
- Metin CENGİZ 21.05.2011 tarihinde Meryem DEMİR ile,
- Erdal ERTÜRK 22.05.2011 tarihinde Selma KÖSE ile,
- Bahadır Emir İNAN 28.05.2011 tarihinde Hacer ÇİÇEK ile,
- Caner DOĞAN 04.06.2011 tarihinde Emel ATMACA ile,
- Erdiç TAŞĞIN 07.05.2011 tarihinde Özgü BİRİNCİ ile,
- Ahmet Murat ÇAMKORU 25.06.2011 tarihinde Özlem KOCUKLU ile,

evlendi.

Çiftlere mutluluklar dileriz.

VEFAT

- Üyemiz Nuri ÖZSOY 22.05.2011,
  - Kütahya İl Temsilciliği Yürütme Kurulu Başkanı Nazım TÜRKYILMAZ'ın kayın-pederi Mehmet GÜNDOĞDU 20.05.2011,
  - Üyemiz H. Alper ÇELEBİ'nin babası Makina Mühendisi Üyemiz Abdullah ÇELEBİ 01.06.2011,
  - Üyemiz Levent ÖZENLİ'nin babası Fikret ÖZENLİ 13.05.2011,
  - Üyemiz Şükran AYTAÇ'ın kayınvalidesi Perihan AYTAÇ 11.06.2011,
  - Üyemiz L. Berrin ERBAY'ın kayınvalidesi ve Üyemiz Bora ERBAY'ın babaannesi Fatma ERBAY 16.06.2011,
- tarihlerinde vefat etmiştir.

**Ailelerinin ve yakınlarının
üzüntülerini paylaşır,
başsağlığı ve sabır dileriz.**

**Üye Aidatlarımızı
Ödeyelim,
Odamıza Sahip
Çıkalım.**

**Üyelerimizle ilgili
evlilik, doğum, vefat, terfi,
işyeri değişikliği
haberlerini Odamıza
bildirmenizi bekliyoruz.**

SÖZÜN ÖZÜ

HİKMET CERRAH

